

Fiscale consequenties van geld lenen van familie

Momenteel zijn banken niet zo happig om u geld te lenen, maar u heeft nu toch echt geld nodig om uw onderneming te kunnen voortzetten en om door deze zware economische tijd te komen.

Er komt redding: een familielid of vriend wil wel geld in uw onderneming pompen. Er kunnen dan wel allerlei fiscale kwesties om de hoek komen kijken waar u bij een banklening geen rekening mee hoeft te houden.

Het is natuurlijk erg handig als uw familie een steentje kan bijdragen aan uw bv of IB-onderneming. De familiesfeer kan echter wel invloed hebben op de voorwaarden van de lening. Bevoordeling van de schuldenaar ligt daardoor op de loer. Dit keer niet door aandeelhoudersmotieven, maar door de familierelatie of de vriendschap. In dit artikel kunt u voor familie ook vriend(en) lezen.

Leent u geld van familie, vrienden of bekenden, dan is er sprake van een zogenoemde onderhandse lening. Dit is een lening zonder tussenkomst van de bank. Dit houdt echter niet in dat de lening onzakelijk mag zijn.

De voorwaarden van een onderhandse lening kunnen ervoor zorgen dat er eigenlijk sprake is van een schenking. Voor een schenking is vereist dat de schenker verarmt, de verkrijger verrijkt en de verschillende partijen de bedoeling hebben om de verkrijger te bevoordelen.

Afspraken goed vastleggen in een contract voor de Belastingdienst

Zorg er bij een onderhandse lening wel voor dat u de afspraken goed vastlegt in een contract.

Dat contract kunt u samen opmaken en bevat minimaal de volgende zaken:

- wie de lener en uitlener zijn;
- om welk leenbedrag het gaat;
- hoeveel rente (of een andere vergoeding) er betaald moet worden;
- hoe de aflossing is geregeld;
- hoe de betaling cq. aflossing is geregeld;
- wat de looptijd is.

Verder moet u in de overeenkomst afspraken maken over:

- de gevolgen als terugbetaling niet lukt;
- (tussentijdse) opzegging;
- vervroegd aflossen;
- het al dan niet aan mogen gaan van andere kredieten tijdens de afgesproken leenperiode.

Glijclausule

U kunt in het contract ook een zogenaamde 'glijclausule' opnemen. Deze clausule voorkomt dat de door u gehanteerde rente helemaal vervalt als de Belastingdienst vindt dat de rente niet marktconform is. Het rentepercentage kan in dat geval met terugwerkende kracht worden aangepast in het leencontract.

Binnen de familiesfeer is vrijgevigheid al snel aan de orde. Vaak wordt nog steeds gedacht dat een onderhandse lening tegen een lage rente of zonder rente kan. Maar ook in de familiesfeer moet u zakelijk handelen. De fiscus merkt de lage rente namelijk aan als een bevoordeling. De schuldenaar kan hierdoor immers voordelig lenen.

De Belastingdienst gaat bij een onderhandse lening uit van een zakelijke rente. Voor de hoogte van de zakelijke rente maakt het uit of de lening wel of niet direct opeisbaar is. Het verschil met de overeengekomen rente ziet de Belastingdienst als een schenking van de schuldeiser aan de schuldenaar. Komt het bedrag van het rentevoordeel boven de vrijstelling uit, dan betaalt u daar schenkbelasting over.

De vrijstellingen voor de schenkbelasting zijn in 2024 als volgt:

- kinderen: € 6.633;
- kinderen 18 - 40 jaar eenmalig: € 31.813;
- overige verkrijgers: € 2.658.

Gebruikt een kind tussen de 18 en 40 jaar de schenking voor een studie, dan geldt er een vrijstelling van maximaal € 66.268.

Lagere rente krijgen

U kunt een lagere rente voor elkaar krijgen door gebruik te maken van de schenkingsvrijstelling. Dit is te bereiken door de rente op de lening weer terug te schenken. De teruggeschonken rentebedragen zijn dan niet belast voor zover die binnen de vrijstelling vallen. Per saldo blijft er dan eigenlijk een lagere rente over.

Lening of schenking

De hoogte van de zakelijke rente is dus afhankelijk van de opeisbaarheid van de onderhandse lening. U moet uitgaan van een (zakelijke) marktconforme rente als het gaat om een niet direct opeisbare lening. Heeft u geen rente afgesproken of een lagere rente, dan is er sprake van een schenking.

Voor direct opeisbare leningen zonder rente of met een lage rente is een uitzondering in de wet opgenomen. De Hoge Raad heeft namelijk bepaald dat er geen sprake kan zijn van een gift bij het verstrekken van een renteloze direct opeisbare lening. De Belastingdienst merkt dit nu wel aan als een jaarlijkse schenking van de niet bedongen rente (vruchtgebruik).

Voor de berekening moet u uitgaan van een vast rentepercentage van 6% (zakelijke rente). De 6%-regeling is wel alleen van toepassing op een geldlening die direct of indirect aan een natuurlijk persoon is verstrekt die niet handelt in de uitoefening van zijn bedrijf. Een lening is direct opeisbaar als die rechtens of feitelijk, direct of indirect opeisbaar is met een termijn van korter dan één jaar.

Voor- en nadelen van onderhands geld lenen van familie of vrienden

Het onderhands uitlenen van geld van familie of vrienden heeft natuurlijk voor- maar ook nadelen. Een voordeel van onderhands geld lenen van familie is dat de voorwaarden vaak soepeler zijn dan bij een bank. U kunt individuele afspraken maken voor het onderhands uitlenen, waardoor een onderhandse lening op maat ontstaat.

Wanneer u bij uw ouders of andere familie aanklopt, mag u over het terugbetalen van de onderhandse lening waarschijnlijk langer doen dan bij een bank.

Coulantere voorwaarden

De lening is opeisbaar en de aflossing moet uiteindelijk plaatsvinden, maar ouders zullen een stuk coulanter zijn. Een voordeel van een onderhandse lening is dat er ook geen controle bij het BKR plaatsvindt.

Een van de nadelen van een onderhandse lening kan zijn dat afspraken zonder contract met betrekking tot aflossing en rente niet worden nagekomen. Dit kan leiden tot persoonlijke conflicten over de lening (met alle gevolgen van dien).

Gevolgen lenen bij familie

Welke gevolgen het sluiten van een onderhandse lening met familieleden heeft, is afhankelijk van het doel ervan. Voor de verstrekker valt de lening vaak in box 3 van de IB. De vordering vormt een bezitting voor box 3.

Maar soms kan de lening onder box 1 vallen (als lening ondernemingsvermogen is). Als u de ontvanger bent, zijn de fiscale gevolgen afhankelijk van het doel van de lening. Gebruikt u de lening voor een eigen woning of een onderneming (eenmanszaak), dan is de rente aftrekbaar in box 1.

Voor de renteaftrek bij de eigen woning is dan wel vereist dat u gegevens over de lening aan de Belastingdienst doorgeeft. U heeft namelijk geen recht op renteaftrek als die bewuste gegevens ontbreken.

Uw familie of vriend kan natuurlijk ook financieel bijspringen als uw bv hard geld nodig heeft. Dit kan ook tot de nodige fiscale gevolgen leiden. Als een familielid (geen verbonden persoon) het geld rechtstreeks aan uw bv uitleent kan de bv de rente natuurlijk aftrekken.

Hierbij zal de Belastingdienst goed opletten of er wel sprake is van een zakelijke lening want als dit niet zo is kan er ook weer sprake zijn van een schenking met de nodige gevolgen (zie eerder).

Er is sprake van een zakelijke lening als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er moet een schriftelijke overeenkomst aanwezig zijn.
- Er moet zekerheid voor de lening worden gesteld.
- Hoogte van de rente moet zakelijk zijn.
- Er zijn afspraken gemaakt over de aflossing en looptijd.

Verbonden persoon, dan tbs-regeling van toepassing

Gaat het bij uw familielid dat geld leent aan uw bv om een zogenaamde verbonden persoon dan komt de terbeschikkingstellers (tbs) regeling om de hoek kijken. Van een verbonden persoon is bij een gebruikelijke terbeschikkingstelling sprake het gaat om:

- uw fiscale partner; of
- uw minderjarige kinderen of die van uw partner.

Bij een ongebruikelijke terbeschikkingstelling is deze kring van verbonden personen groter. Het gaat hier dan naast de bovengenoemde personen ook om de volgende personen:

- meerderjarige kinderen en hun partners;
- (pleeg)ouders;
- (achter)kleinkinderen;
- (over)grootouders.

Dit is een artikel van de redactie van Fiscaal Rendement

Fiscaal Rendement is dé informatiebron voor fiscaal geïnteresseerde ondernemers en hun financiële adviseurs. Wat is er veranderd in de fiscale praktijk, en hoe kunt u als specialist deze informatie direct in uw dagelijkse werk toepassen? U weet het dankzij nieuws en praktische artikelen over onder meer inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, heffing en invordering, bezwaar en beroep en BTW.

De onafhankelijke en ervaren redactie van Fiscaal Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. Fiscaal Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad Fiscaal Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl